

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Отношенията Европейски съюз — Бразилия“

(2009/С 100/15)

На пленарната си сесия на 16 януари 2008 г. Европейският икономически и социален комитет, в съответствие с член 29, параграф 2 от своя Правилник за дейността, реши да изготви становище по собствена инициатива относно

„Отношенията Европейски съюз — Бразилия“.

Специализирана секция „Външни отношения“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 30 септември 2008 г. (докладчик: г-н BARROS VALE; съдокладчик: г-н IULIANO).

На 448-ата си пленарна сесия, проведена на 22 и 23 октомври 2008 г. (заседание от 22 октомври), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 116 гласа „за“, и 1 глас „въздържал се“.

1. Резюме

1.1 Настоящото становище прави преглед на развитието на отношенията между ЕС и Бразилия и на новата политическа и икономическа роля, която превръща тази страна във все по-важен актьор на международната сцена.

1.2 През 2007 г. беше прието новото Стратегическо партньорство ⁽¹⁾ между ЕС и Бразилия, чиито параметри бяха уточнени на Първата среща на върха на държавните и правителствените ръководители ЕС — Бразилия на 4 юли 2007 г. С настоящото становище ЕИСК внася някои препоръки към предложенията, залегнали в Съвместния план за действие, който развива темите на Стратегическото партньорство, а именно: участие и икономическо и социално сближаване, икономическо и търговско сътрудничество, образование, научноизследователска и развойна дейност, социален диалог, околна среда, изменение на климата и биогорива, имиграция.

1.3 Що се отнася до ролята на ЕИСК, в становището се предлага създаването на Кръгла маса на гражданското общество ЕС — Бразилия, подобно на тези, които вече съществуват с Индия и Китай. Негов партньор в този нов орган ще бъде бразилският Съвет за икономическо и социално развитие, сходна бразилска институция, създадена през 2003 г. от президента г-н Lula da Silva. Освен това в становището се правят предложения относно бъдещия състав и работа на въпросната кръгла маса и се посочват темите, които според ЕИСК трябва да фигурират в дневния ред и които включват: икономически, социални и екологични въпроси; многостранни отношения; тристранно сътрудничество между Европейския съюз, Бразилия и трети страни; ролята на Бразилия за интегрирането на Меркосур и за отношенията ЕС — Меркосур.

⁽¹⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета „Към стратегическо партньорство между ЕС и Бразилия“, COM (2007) 281 окончателен, 30.5.2007 г.

2. Мотиви за изготвяне на становището

2.1 Подобно на практиката от миналото по отношение на Китай и Индия, настоящото становище има за цел да подготви създаването на „Кръгла маса на гражданското общество ЕС — Бразилия“, като представи позицията на ЕИСК относно самата кръгла маса.

2.2 Следва да се отбележи, че планираната кръгла маса се вписва в по-широката стратегия на ЕС, която стои в основата на Стратегическото партньорство между ЕС и Бразилия, както е видно от заключенията от срещата на върха ЕС — Бразилия, проведена в Лисабон, в които се насърчава сътрудничеството между Европейския икономически и социален комитет и бразилският Съвет за икономическо и социално развитие (СИСР) като част от институционалното изграждане на отношенията между двете страни ⁽²⁾.

2.3 В становището се разглежда състоянието на отношенията ЕС — Бразилия към настоящия момент, а също така и тяхната предистория и бъдещи перспективи, като е поставен акцент върху ролята на Бразилия в Меркосур и в международната общност, по-специално върху въпросите, които пряко или непряко влияят или определят отношенията на Бразилия с ЕС на всички равнища.

2.4 Тази инициатива на ЕИСК обхваща бъдещата работа и основните теми, които, според Комитета, би трябвало да определят същността и дейността на кръглата маса. Тя следва да послужи като документ на европейското организирано гражданско общество, който да бъде взет под внимание в рамките на срещата на върха между ЕС и Бразилия, насрочена за декември 2008 г., на която се очаква създаването на тази кръгла маса да получи политическа подкрепа.

⁽²⁾ Среща на върха ЕС — Бразилия, Лисабон, 4 юли 2007 г. — точка 16 от Съвместната декларация — PR 11531/07 (Presse 162).

3. Рамка на дейността

3.1 Предистория

3.1.1 От края на периода на колонизацията до наши дни Бразилия запазва добри отношения с всички европейски държави. Следователно идеята да се структурират отношенията между ЕС и Бразилия съдържа един единствен нов елемент — самият ЕС, който интегрира, цени и се стреми да развие в по-голяма степен систематичната и непрекъсната организация на сътрудничеството между двете географски области в дългосрочен план.

3.1.2 В рамките на това сближаване бяха организирани редица инициативи с цел да се формализират отношенията на различните равнища. Примери в това отношение са междуинституционалното споразумение на ниво организирано гражданско общество, подписано през юли 2003 г. между ЕИСК и СИСП, и предшестващото го рамково споразумение за сътрудничество между Европейската икономическа общност и Федеративна република Бразилия от 1992 г. СИСП, с който ЕИСК поддържа тесни връзки, съществува от май 2003 г. В момента той се председателства от президента на републиката и се състои от 102 членове ⁽¹⁾.

3.1.3 Въпреки усилията на двете страни, задълбочаването на отношенията, по-специално в социално-икономически аспект, не беше развито в желаната степен. По всичко личи обаче, че 2007 г. беше годината на възобновяване на отношенията, особено в нетърговски план. Състояха се различни инициативи ⁽²⁾, работата по които следва да се развие още по-интензивно през 2008 г. и да даде конкретен израз на Стратегическото партньорство между ЕС и Бразилия, съгласно съобщението на Комисията от май 2007 г. Въпреки това, интензивното развитие на двустранната интеграция между държавите-членки и Бразилия в сферата на икономическите и бизнес отношения се отличава от бавния темп на общото сътрудничество и сътрудничеството в другите конкретни области между ЕС и Бразилия. Инвестициите на европейските страни в Бразилия, търговското и промишленото сътрудничество, сътрудничеството в помощ на развитието и диалогът между действащите лица в социалната сфера са положителни примери, които обосновават една по-ясна и по-активна роля на гражданското общество, с цел гарантирането на социално измерение в развитието на икономическите и социалните отношения.

3.1.4 Накрая, провеждането на срещата на върха на 4 юли 2007 г. в Лисабон предостави солидна основа за институционализиране на двустранните отношения на най-високо политическо

равнище, като въведе механизми за устойчив диалог, които дават надежди за един нов, плодотворен етап от развитието на взаимоотношенията. Този нов етап се състои също така и в засилването на секторните политически диалози, в отговора на различните настоящи и бъдещи световни предизвикателства, в разширяването и задълбочаването на търговските и икономическите взаимоотношения и в сближаването между народите на Европа и Бразилия.

3.1.5 Както се отбелязва в съобщението на Комисията, Стратегическото партньорство между ЕС и Бразилия може да допринесе активно за укрепване на „положителното лидерство на Бразилия на световно и регионално равнище“. В този смисъл стратегическото партньорство следва да се разглежда като фактор, който допълва и ускорява процесите на регионална интеграция, по-специално на Меркосур, и на преговорите на същия с Европейския съюз за подписване на споразумение за асоцииране между ЕС и Меркосур, както и на движението, насърчавано от Съюза на южноамериканските нации (UNASUR).

3.2 Контекст

3.2.1 Със своето население и мащаба на територията (граничи с почти всички южноамерикански държави) и икономиката си, Бразилия е една от основните сили на международната сцена днес. Страната играе основна роля в изграждането на Меркосур и в Латинска Америка като цяло и се утвърждава във все по-голяма степен като един от най-важните световни участници (БРИК ⁽³⁾) в преговорите относно правилата на световната търговия през новия век. Бразилия, която разви своя модел по подобие на европейското икономическо и социално развитие, изигра също така главната роля в определянето на политическото и социалното измерение на стратегиите на Меркосур, които са много сходни с тези, следвани в процеса на европейската интеграция.

3.2.2 Предвид амбициозните цели на отношенията ЕС — Бразилия, особено в сферата на икономическата и социалната интеграция, изглежда необходимо институционалното подсилване на бразилската структура, която осигурява контакта с ЕС, за да могат да се подобрят ефективността и резултатите на стратегическото партньорство, към което се стремят и двете страни.

3.2.3 Понастоящем, в отношенията си с ЕС, Бразилия залага повече на търговските и икономическите аспекти, какъвто е случаят с биогоривата, с тристранното сътрудничество (ЕС, Бразилия и развиващите се страни), с позицията и действията ѝ „на страната на“ ЕС по отношение на изменението на климата и в сферата на науката и технологиите.

⁽¹⁾ Социалните партньори съставят приблизително половината от СИСП. В състава му влизат още представители на частни фондации, граждански и религиозни НПО, сдружения на хора с увреждания, народни движения и кооперативни дружества, организации на студенти и на ректори на университетите, научноизследователски центрове за проучвания в областта на социалните науки, икономиката, статистиката и т.н.

⁽²⁾ На равнище гражданско общество заслужават особено внимание следните инициативи: провеждането на съвместен семинар (СИСП - ЕИСК) през юли в гр. Бразилия относно „ЕС и Меркосур: приносът на институциите на гражданското общество за националното и регионалното развитие“; подписването от ЕИСК и бразилския СИСП на съвместна декларация, изразяваща желанието на страните да развият по-интензивно отношенията ЕС — Бразилия.

⁽³⁾ Бразилия, Русия, Индия и Китай.

3.2.4 Двустранните отношения между Бразилия и настоящите държави-членки на ЕС, развити в резултат на така важната роля, която Бразилия има в глобализирания свят, далеч надхвърлят икономическите и търговските отношения. Това се дължи до голяма степен на факта, че в Бразилия съществуват огромни общности на различни европейски националности така, както в множество европейски държави съществуват значителни имигрантски общности на бразилски граждани. Ето защо движението на хора в двете посоки е създадо през вековете отношения на близост между Бразилия и много от държавите-членки на ЕС.

3.2.5 Следващата среща на върха между ЕС и Бразилия ще се състои през декември 2008 г. в Рио де Жанейро и ще даде началото на нов етап, независимо от напредъка, който може да бъде постигнат в споразумението между ЕС и Меркосур. Изготвянето на обща програма за засилване на мултилатерализма, за повишаване на стандартите по отношение спазването на правата на човека, за демокрация и добро управление, за насърчаване на социалното и човешкото развитие, за опазване на околната среда, за енергийната сигурност, за стабилността и просперитета на Латинска Америка, за засилване на икономическите и търговските връзки (с акцент върху въпросите, засягащи финансовите пазари), за информационното общество, за въздушния и морския транспорт, за сътрудничество в сферата на науката и технологиите, за насърчаване на мира и на практиките на обмен в образованието, културата и между гражданските общества на двете страни — очаква се всички тези цели, предложени от ЕС, да бъдат включени при съставянето на съвместен план за действие, който да бъде одобрен най-късно на срещата на върха през тази година.

3.2.6 Въпреки че е важно да се изгради ясна рамка на взаимоотношенията между ЕС и Бразилия, очевидно е, че ежедневните връзки се градят не чрез т.нар. „политически представители“, а чрез множеството форми на изява на гражданското общество. Предприятията, институциите с нестопанска цел, съществуващи под най-различна форма, и гражданите в индивидуален и колективен план — това са истинските движещи сили в развитието на тези взаимоотношения. Синдикатите и сдруженията на предприемачите, например, винаги са били и продължават да са в основата на реформите в страната: в своя Общ доклад за Северна и Южна Америка от 2006 г. МОТ отличи Бразилия за подобряването на здравеопазването и на сигурността на работното място, както и поради факта, че синдикатите и предприятията са осъзнали колко е важно да бъде даден приоритет на условията на труд вместо да се поставят единствено искания, свързани със заплатите. НПО също участват в усилията на национално равнище за преразпределяне на ресурсите, като се започне от социалните сфери и най-бедните територии — става въпрос не само за полагане на усилия за борба с бедността, но също така и за насърчаване на социалното и икономическото сближаване, благодарение на участието на социалните партньори, кооперативните дружества и мрежите от НПО, разпространени из цялата територия на страната. Това е един наистина нов и успешен модел на развитие, включващ широко участие на гражданското общество и признат от

Програмата на ООН за развитие (ПРООН). Благодарение на активното сътрудничество на обществеността беше извършено наблюдение на индекса на човешкото развитие в 5 хиляди общини в Бразилия. Наред с това, Европейската комисия⁽¹⁾ посочва, че през 2005 г. ЕС е осъществил 37 проекта (възлизащи на общо 24 милиона евро) с подкрепата на местни НПО. Комисията подчертава, че партньорите в тези проекти имат отговорно поведение, компетентност и капацитет да посрещнат предизвикателствата и да се адаптират към промените.

3.2.7 В много аспекти отношенията на ЕС с Бразилия не са се запълбочили поради липсата на ясна политика за насърчаване на португалския език и на инструменти за разпространение на езика.

3.2.8 С оглед на мащаба на съответните пазари и на техните особености, все още не е направено достатъчно за насърчаване на потенциала на Европейския съюз като туристическа дестинация в Бразилия и на Бразилия в ЕС.

3.3 *Перспективи*

3.3.1 **Гражданско участие и икономическо и социално сближаване.** Развитието и консолидацията на демокрацията са приоритети в бразилския политически живот. Укрепването на демокрацията на участието е основен политически елемент в този процес. Демокрацията на участието се основава на бразилската Конституция, като са установени редица механизми за участие. Организираното гражданско общество и в частност СИСР отдават голямо значение на тези форми на изразяване на обществеността.

Бразилия развива своя опит в участието на различни равнища за целите на изпълнението на основните програми за преразпределение на ресурсите и за подобряване на социалната интеграция. От своя страна, в последните десетилетия ЕС развива аналогична система за осъществяване на политиката на икономическо и социално сближаване. Изключително полезно е да се сравнят тези два примера, най-вече като се има предвид, че регионалните различия в Бразилия продължават да са големи, независимо от подобряването на стойността на коефициента на Джини⁽²⁾. Важно е да се настоява тези форми на участие да обхващат в еднаква степен организациите на социалните партньори (синдикати и работодатели), неправителствените организации и властите на национално, регионално и местно равнище. Само по този начин ще бъде възможно да се изградят мрежи от действащи лица, които носят съвместна отговорност за политиките на развитие и равнопоставеност.

⁽¹⁾ Бразилия — Стратегически документ за страната за периода 2007 — 2013 г.

⁽²⁾ Всеобщо използван критерий за изчисляване на неравенството в разпределението на доходите. Под формата на графика той показва по ординатата броя на разглежданите лица, а по абсцисата — дохода.

3.3.2 Икономическо и търговско сътрудничество; въпросът за селското стопанство. Необходимо е да се изградят стратегии и инструменти за подпомагане развитието на една все по-силна икономическа и търговска интеграция, като се започне от стратегическите сектори, в които Бразилия и ЕС имат конкурентни предимства в условията на глобализацията. От особена важност е също така да се създадат възможности за участие и контрол от страна на организираното гражданско общество върху тенденциите в инвестициите и върху резултатите от сътрудничеството. Понастоящем Бразилия, която вече е един от най-големите световни износители на хранителни продукти, счита, че ще бъде в състояние да отговори на увеличението на международното търсене в този сектор, ако за тази цел получи необходимите чуждестранни инвестиции. Нарастването на бразилското селскостопанско производство се дължи повече на увеличената производителност, отколкото на увеличаване на обработваемите площи, което може да се окаже важен фактор за намаляване на изсичането на горите в Амазония. Изключително важно е също така да се отчетат трудностите, възникнали по време на дебата в рамките на СТО (преговорите по време на кръга от Доха и напредъка в G20) относно субсидиите за селскостопанските производители и митническите тарифи, които се прилагат за тяхната продукция и които отразяват различните интереси на ЕС и Бразилия. Реформата на ОСП би трябвало да бъде ускорена с цел постигане на повече справедливост и баланс в търговията със селскостопански продукти. Също толкова съществено е въвеждането на повече прозрачност на пазара и увеличаването на безопасността на храните и грижите за здравето на животните, така че да се повиши доверието на потребителите.

3.3.3 Сътрудничество в областта на образованието. На кръглата маса би трябвало да се акцентира върху тази тема, тъй като тя е един от приоритетите, посочени от Европейската комисия. ЕИСК препоръчва да се запази този приоритет, като се наблегне специално върху европейския опит с ученето през целия живот, подкрепян от европейските социални партньори в рамките на Социалния диалог, както и от Европейската стратегия за заетостта в рамките на Люксембургския процес. Това би могло да се превърне в „добра европейска практика“, която е също толкова полезна и за Бразилия. Целесъобразно е да се подкрепи подхода на Стратегическия документ за страната относно висшето образование, без при все това да се забравя, че в основата стоят предизвикателствата, пред които е изправена Бразилия по отношение на началното и средното образование. Сближаването между Бразилия и ЕС може да се осъществи до голяма степен чрез обмена между образователните институции на различни нива, в частност с включването на учащите се и техните преподаватели в този процес. Големият успех, постигнат при обмена на студенти в рамките на ЕС, трябва да послужи като основа за подобни програми между ЕС и Бразилия, извън програмата Еразмус Мундус (с много ограничено приложение), предвидена в Стратегическия документ за страната за периода 2007-2013 г., с цел да се допринесе в бъдеще за още по-голямо сближаване и взаимно опознаване.

3.3.4 Сътрудничество в областта на научноизследователската и развойна дейност. В сектора на научноизследователската и развойна дейност могат да съществуват важни процеси на взаимно допълване и създаване на синергии, поради разликите в конкретната насоченост на съответните научни и технологични общности, както и поради приоритетите на двете икономики и култури. В частност, ЕС би трябвало да проучи

възможността за предоставяне на приоритетна пътека („fast track“) на бразилските изследователи за дейности в обхвата на Седмата рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие на ЕС.

3.3.5 Социален диалог в европейските мултинационални компании, развиващи дейност в Бразилия. Опитът на европейските синдикални комитети, служещи като инструмент за информиране и консултиране на работниците в европейските мултинационални компании, е друг пример за добра европейска практика, която би могла да бъде заимствана, на доброволни начала или в рамките на корпоративната социална отговорност, от европейските мултинационални компании, развиващи дейност в Бразилия.

3.3.6 Околна среда, изменение на климата и биогорива. В момент, в който на челно място в дневния ред на международната политика се намират от една страна борбата с изменението на климата, а от друга — търсенето на устойчиви и по-малко замърсяващи енергийни източници, Бразилия може да се превърне във важен партньор за Европа и за останалия свят в областта на снабдяването с биогорива и в частност с биоетанол. В този сектор неотдавна беше постигнат значителен напредък. Също така, Европа и Бразилия могат да установят съвместно сътрудничество с Африка с цел износа на бразилски технологии и ноу-хау, които да направят възможно производството на биоетанол на този континент. Това ще насърчи неговото развитие чрез една нова политика на тристранно сътрудничество.

От съществен европейски и световен интерес е опазването на амазонската тропическа гора⁽¹⁾, за чиято защита би трябвало да се създадат международни партньорства с участието както на публични, така и на частни организации, които да се борят за постигането на тази мащабна цел, като никога не забравят ограниченията, наложени от върховенството на закона и от бразилската държава, върху това световно наследство. Общественото мнение и бразилските власти са много чувствителни на тази тема, но настоящият световен ред и неговото предвидимо развитие са такива, че не може да се допусне темата да излезе извън приоритетите на сътрудничеството между Бразилия и Европа.

Необходимо е да се изтъкне, че преди около 3 години беше официално учреден „Диалог ЕС – Бразилия относно устойчивото развитие и изменението на климата“, въпреки че досега неговата дейност се изчерпваше със заседанията за съставяне на дневен ред, целящи да се даде възможност на двете страни да оформят своята позиция по отношение на разглежданите теми.

⁽¹⁾ Към днешна дата бразилското правителство изпълнява „План за устойчива Амазония“ (PAS), съчетаващ стратегии, очаквания и мерки във връзка с Амазония и целящ създаването на държавна политика за този обширен регион, която в частност да разглежда борбата с обезлесяването не само като екологичен въпрос, а като въпрос на държавното управление от хоризонтален характер. Освен това съществува и фонд, към който всеки може да допринесе и който е предназначен за подпомагане намаляването на емисиите в Амазония. Фондът е създаден, следвайки логиката на подпомагане на дейности с доказан ефект, а не на проекти с експериментален или пилотен характер.

3.3.7 Бедност и социални проблеми. През 2007 г. Бразилия заемаше 70-то място в световната класация на държавите по стойност на индекса на човешкото развитие на Организацията на обединените нации – доста по-скромна позиция от тази на страните с подобно равнище на икономическо и технологично развитие. По данни на ООН, делът на бразилците, които живеят под равнището на бедността е намалял между 2003 г. и 2005 г. с 19,3 %. Днес този дял се равнява на 22,8 % от населението (т.е. 43 милиона души). Благодарение на социалните програми на правителството, начело с президента Лула, стана възможно придвижването с малки, но ефективни стъпки напред в борбата срещу бедността и неравенството⁽¹⁾. Въпреки това Бразилия продължава да е една от държавите с най-голямо вътрешно неравенство: най-бедните 20 % от населението, живеещи главно в североизточната част на страната, получават само 4,2 % от националните ресурси. Достъпът до образование беше подобрен в последните години, но все още съществуват различия на териториално равнище, особено що се отнася до висшето образование. Процентът на грамотност сред младежите на възраст между 15 и 24 години е доста голям (93,6 %), но неграмотността сред възрастното население остава висока (12 %). Подобриха се и показателите в сферата на здравеопазването. Бразилия изразходва 7,9 % от своя БВП за здравеопазване (средният разход в страните от ОИСР е 8,72 %). Социалните политики оказваха влияние върху намалението на дела на детската смъртност (36 на хиляда), но може още много да се направи, особено в северните и североизточните региони на страната. ЮНЕЙДС (UNAIDS) изчислява, че 650 000 бразилци са носители на вируса ХИВ (HIV). Бразилия гарантира с държавен закон всеобщия достъп до медицинско лечение, включително до антиретровирусните медикаменти. В периода 2004-2006 г. равнището на безработицата спадна от 12,3 % на 8,4 %. Беше отбелязано също и намаление в безработицата сред младежите на възраст между 18 и 24 години, но нивото ѝ остава високо. Ето защо създаването на нови работни места е един от приоритетите в програмата на правителството, заедно с борбата срещу детския и насилствения труд⁽²⁾. Достъпът до поземлена собственост е много деликатен въпрос: 1 % от собствениците на терени притежават половината от обработваемата земя. Реформата в селското стопанство е включена в актуалната програма на правителството и цели да преразпредели земята измежду 430 000 семейства от селските райони. Този процес трябваше да приключи до 2007 г., но има голямо изоставане в изпълнението му⁽³⁾. Остава още много да се направи за разрешаването на тежкия проблем с жилищното настаняване, който принуждава няколко милиона бразилци да живеят в бедни квартали (фавели).

3.3.8 Миграционни потоци. Миграционните потоци между европейските страни и Бразилия вече от много години са постоянно явление в двете посоки. (Бележка: През целия XX век миграционните потоци от Европа към Бразилия се състояха предимно от граждани на Италия и Германия, следвани по брой от граждани на Португалия, Испания и Полша. Това обяснява защо днес в Бразилия живеят повече от 30 милиона души с италиански и 8 милиона души с германски произход). Понастоящем миграционните въпроси трябва да са включени в

инициативите и предложенията на ЕС във връзка с имиграцията от трети страни, които да отчетат необходимостта от борба с незаконната имиграция, но най-вече от насърчаване на миграционния поток, който създава преимущества и за двете страни⁽⁴⁾. Правителствата на държавите от ЕС следва да отчетат факта, че в Европа съществува очевиден демографски спад, докато в Бразилия очакванията са за положителен прираст на населението в някои райони на страната⁽⁵⁾. Поради особено важността на перспективата за стратегическо асоцииране между ЕС и Бразилия, въпросите, свързани с миграционните потоци от и към Бразилия, би трябвало да се разглеждат в съответствие с конкретни критерии. И двете страни следва да се стремят към опростяване на процедурите, свързани с издаването на визи и пребиваването, както и към осигуряване на повече и по-добра информация относно възможностите за законна миграция, като се дава предимство на обмена на студенти и изследователи, без обаче да се насърчава „изтичането на мозъци“. Освен това е изключително важно да се разработи съвместно система за взаимно признаване на дипломите, уменията и опита, а така също и за преносимостта на пенсионните права.

3.3.9 „Bringing Our People Together“ („Сближаване между нашите народи“). Значението на този въпрос за правителствата на двете страни беше изтъкнато на срещата на върха в Лисабон, от чийто заключения заслужава особено внимание точка 16⁽⁶⁾. Разделени от Атлантическия океан, но обединени от обща история, Бразилия и Европа може и трябва да насърчават обмена и взаимното опознаване в социалната, природната, артистичната, културната и научната област. Гражданското общество се оказва основен инструмент за постигането на тази цел с насърчаването на културни и спортни прояви и други събития, които позволяват на народите на Бразилия и Европа да се опознаят и сближат. По този начин се създава традиция на постоянна и продължителна организация на съвместни инициативи.

3.3.10 Състояние на икономическите отношения. Увеличението на търговския обмен между Бразилия и ЕС е очевидно: за него свидетелстват данните на бразилското правителство за периода от януари до май 2008 г. Износът на Бразилия за ЕС е нараснал с 19 % спрямо същия период на предходната година. ЕС е главната цел на бразилския износ, след ALADI (Латиноамериканска асоциация за интеграция), Азия и САЩ. ЕС е вторият най-голям търговски партньор на Бразилия след Азия. Ако тази тенденция се запази, двустранният търговски обмен би могъл да достигне рекордните 84 милиарда долара през 2008 г. (което представлява увеличение с 25 % спрямо 2007 г.)⁽⁷⁾. Потенциалът за обмен между ЕС и Бразилия може да достигне още по-амбициозни цели, но за да стане това реалност, е необходимо да се опростят и освободят от излишната бюрокрация процедурите, както и да се осигури спазването на установените стандарти и разпоредбите в областта на интелектуалната собственост. От съществена важност е също така бразилското правителство да преразгледа митата при вноса на определени стоки, фактор, който силно затруднява вноса на европейски стоки в Бразилия.

(1) Вж. по-специално новаторската програма „Bolsa Família“ („Семейна помощ“) в размер на 2,38 милиарда реала, от която са се възползвали 8,7 милиона семейства (данни от края на 2007 г.).

(2) Ошетени са най-вече децата: според МОТ, през 2004 г. 450 000 непълнолетни са били принудени да полагат труд в домашни условия, в селското стопанство или в сексиндустрията.

(3) Бедните селяни са се обединили в „Movimento dos Sem Terra“ („Движение на хората без земя“), което наброява 1,5 милиона членове и настоява за радикална реформа в селското стопанство. Засега това движение не участва в СИСР.

(4) Що се отнася до „Пакета за имиграцията“ на ЕС, може да се разгледат критиките и предложенията на ЕИСК, подробно изложени в редица становища относно предложените мерки, в становища по собствена инициатива и в проучвателни становища.

(5) През 2006 г. коефициентът на плодovitост в Бразилия беше 2 раждания на жена, в съответствие с данните от националното проучване въз основа на извадка от домакинства („Pesquisa Nacional por Amostragem de domicílios“ — PNAD 2006).

(6) http://www.consilium.europa.eu/ue/Docs/cms_Data/docs/presData/en/er/95167.pdf

(7) Тази тема е разглеждана по-подробно в икономическите приложения.

4. Кръгла маса ЕС-Бразилия

4.1 Организация и функциониране

4.1.1 Създаването на „Кръгла маса ЕС — Бразилия“ ще бъде само по себе си важен сигнал, показващ значението, което и двете страни отдават на бъдещите си отношения.

4.1.2 ЕИСК счита, че кръглата маса би трябвало да заседава 2 пъти годишно — веднъж в Бразилия и веднъж в Европа, с цел да се разшири и развие ролята на гражданското общество в рамките на партньорството между ЕС и Бразилия.

4.1.3 В кръглата маса следва да има равен брой участници, посочени съответно от ЕИСК и от СИСР, като понастоящем Комитетът счита за разумно всяка от делегациите да разполага с 12 съветници.

4.1.4 Кръглата маса трябва да обсъди и установи своя собствена система на функциониране, така че да се гарантира баланс и последователни правила на работа.

4.1.5 ЕИСК смята за изключително подходящо и полезно обособяването на част от уебсайта на Комитета за целите на „Кръгла маса ЕС — Бразилия“, с намерението да се засилят и направят по-динамични участието и приносът на гражданското общество.

4.2 Предложения за теми на бъдещия дневен ред на диалога

Очевидно е, че добавената стойност на бъдещата кръгла маса за развитието на стратегическото партньорство е тясно свързана със значението на темите, които ще бъдат приоритетно разисквани на нея. Ето защо ЕИСК счита за приоритетни следните тематични области на дискусията ⁽¹⁾:

4.2.1 Икономически и социални въпроси

— икономическо сътрудничество, двустранен търговски обмен и инвестиции,

⁽¹⁾ При формулиране на предложенията за теми, които да бъдат разглеждани на кръглата маса, беше взета предвид Лисабонската стратегия. Тъй като се касае за стратегически инструмент от най-голямо значение за ЕС, при изготвянето на предложенията си ЕИСК трябва да вземе предвид насоките, принципите и целите на стратегията.

— последици от глобализацията, ограничаване на отрицателните и засилване на положителните въздействия,

— оценка на социалните модели, обмен на опит и изготвяне на политически предложения в тази област, като се отчита ролята на гражданското общество и се насърчава неговото ефективно участие,

— проследяване развитието на предложенията, моделите и разпоредбите на СТО,

— анализ на миграционните потоци и сътрудничество за защита на правата на европейските емигранти в Бразилия и на бразилските емигранти в Европа, с цел пълната интеграция на гражданите в съответните страни на местоназначение,

— обмен на опит в сферите на: социалните и трудовите взаимоотношения, по-специално във връзка с ролята на социалните партньори в балансираното развитие на страните; отношенията между работодатели и работници; организацията и състава на предприемаческите и синдикалните структури; трудовото законодателство; преговорите за подписване на колективни трудови договори,

— дебат по въпроси в областта на храните, фитосанитарните мерки и пазарите на селскостопански продукти, като се насърчава обменът на опит и добри практики за постигане на устойчиво развитие в тази област,

— дебат относно проблемите на информационното общество и ролята на информационните и комуникационни технологии в настоящия контекст на устойчиво развитие на страните,

— насърчаване на дебата относно корпоративната социална отговорност и разработване на инициативи за информиране на различните действащи лица, с цел бързо и ефективно въвеждане на необходимите системи в предприемаческите среди,

— дебат и насърчаване на инициативи за ефективно запознаване с и допълване на понятията, свързани с равнопоставеността на половете, както и с предоставянето на равни възможности и права на етническите и социалните малцинства,

— инфраструктури и услуги — дебат по темата и относно въздействието им в области като изграждането на пътни мрежи и създаването на енергийни консорциуми,

— обмен на опит в областта на основните трудови стандарти,

— дебат относно положителните и евентуално отрицателните аспекти на публично-частните партньорства при изпълнението на обществени цели.

4.2.2 Политика, дипломация и подпомагане на развитието

— тристранно сътрудничество между ЕС, Бразилия и трети страни чрез анализ на настоящата ситуация и съществуващите инициативи, но и чрез координиране на бъдещи инициативи и мерки,

— проследяване развитието на процесите на регионална интеграция на ЕС и Меркосур,

— изследване на стратегическото партньорство между Европейския съюз и Бразилия като начин за улесняване на регионалната интеграция и развитието на Меркосур, както и на отношенията му с Европа.

4.2.3 Околна среда и енергийни въпроси

— анализ и предприемане на мерки в областта на опазването на околната среда и устойчивото развитие, като основа за икономическия растеж на страните и развитието в световен мащаб,

— оценка на енергийните предизвикателства, алтернативните енергийни източници и сътрудничеството в тази област — наложителни и решаващи въпроси за бъдещето на хората, на страните и на света. Целесъобразно е да се отдели особено внимание на биогоривата и на необходимостта от изготвяне на правила и норми за търговията с тях.

4.2.4 Научни изследвания, технологии и интелектуална собственост

— взаимна защита на интелектуалната собственост,

— разработване на системи за научно-техническо сътрудничество с цел насърчаване на научните изследвания и полагане на съвместни усилия за ускоряване на напредъка.

4.2.5 Образование

— насърчаване на училищния и университетския обмен, по-специално чрез създаване на академични програми за обмен на учещи се и преподаватели, чрез стажове и други форми на стимулиране на знанието и развитието в академичните среди,

— дебат и анализ по въпросите на образованието и обучението като процес, продължаващ през целия живот и с основно значение за индивидуалното и колективното развитие.

4.2.6 Културен и туристически обмен

— насърчаване на културния обмен и разпространяване на информация за историята и настоящата действителност, с което се допринася за по-добро взаимно опознаване и разбиране,

— анализ и оценка на ролята на туризма в сближаването между ЕС и Бразилия, както и разработване на стратегии за неговото стимулиране по устойчив и балансиран начин.

Брюксел, 22 октомври 2008 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI